

SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN PERUSTEET

1. Johdanto ja soveltamisala

Kuntalain mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Sisäinen valvonta ja siihen olennaisena osana sisältyvä kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa kuntayhtymän strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, poikkeamiin reagoimista sekä seuranta- ja arviointia.

Sisäinen valvonta jakaantuu luottamushenkilöille kuuluvaan seurantaan, esimiesten suorittamaan valvontaan sekä sisäiseen tarkastukseen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen ja tuloksellinen järjestäminen koskevat kaikkia Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian ja sen tytäryhteisöjen toimielimiä, johtavia viranhaltijoita ja esimiehiä.

2. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää ja johdon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus

- toiminnan tuloksellisuuden, tehokkuuden ja taloudellisen kestävyuden,
- raportoinnin oikeellisuuden ja tietojen luotettavuuden,
- lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisen,
- resurssien ja omaisuuden asianmukaisen käytön ja turvaamisen sekä
- toiminnan jatkuvuuden ja häiriöttömyyden saavuttamisesta.

3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, tehtävät ja vastuut

Yhtymävaltuusto päättää kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä edellyttää, että kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Yhtymähallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kuntayhtymän johtaja, rehtori vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta koulutuskuntayhtymän tasolla.

Johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan vastuualueita sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Vastuualueiden päälliköt vastaavat vastuualueiden riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Henkilöstön velvollisuutena on toimia kuntayhtymän tavoitteiden ja ohjeiden mukaisesti, ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan riskeistä, kehittämismahdollisuuksista ja poikkeamista esimiehilleen. Johdon ja esimiesten velvollisuutena on puuttua toiminnassa havaittuihin poikkeamiin.

Yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja, rehtori käyttävät sisäistä tarkastusta tukena valvontatehtävässään. Sisäisen tarkastuksen toimenpiteillä ohjataan ja tuetaan koko kuntayhtymän kehittämistä ja toimintaa osana jatkuvaa toiminta- ja taloussuunnittelun prosessia. Sisäisessä tarkastuksessa arvioidaan objektiivisesti ja riippumattomasti riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta. Sisäinen tarkastus raportoi arvioinnin tuloksista yhtymähallitukselle ja kuntayhtymän johtaja, rehtorille sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavat

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuu järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan. Riveria ja tytäryhteisöt laativat kuvauksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavat ja menettelyt ovat kiinteä osa kuntayhtymän johtamis-, suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimintaprosesseja.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuu arjessa mm.

- noudattamalla hyvää johtamis- ja hallintotapaa,
- analysoimalla toimintaympäristön muutoksia ja niiden vaikutusta toimintaan,
- asettamalla selkeät toiminnan ja talouden tavoitteet,
- määrittelemällä selkeästi tehtävät, vastuut ja toimivalta,
- varmistamalla asiakaslähtöinen joustava toimintatapa,
- huolehtimalla sopimusten hallinnasta,
- suojaamalla tiedot ja tietojärjestelmät,
- turvaamalla omaisuus ja voimavarat,
- ehkäisemällä väärinkäytöksiä,
- varautumalla äkillisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin,
- panostamalla raportoinnin oikeellisuuteen, tiedonkulkuun ja viestintään,
- varmistamalla henkilökunnan ja luottamushenkilöiden riittävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaaminen sekä
- järjestämällä sisäinen valvonta ja riskienhallinta asianmukaisesti ja tuloksellisesti.

Toiminta- ja taloussuunnitelmaprosessin aikana tunnistetaan ja kuvataan toimintaan liittyviä riskejä ja tavoitteiden saavuttamista mahdollistavia tekijöitä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä sekä päivitetään suunnitelmat merkittävien riskien hallitsemiseksi ja vahvuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

Riskien luokittelusta, arvioinnin ja käsittelyn periaatteista sekä raportoinnista on päätetty yhtymävaltuuston hyväksymässä riskienhallintapolitiikassa.

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Johtavat viranhaltijat ja esimiehet seuraavat ja arvioivat säännöllisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta talousarviovuoden aikana. Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan yhtymähallitukselle.

Yhtymähallitus antaa vuosittain yhtymävaltuustolle tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa arviointitietoon pohjautuvia tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, keskeisistä johtopäätöksistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisestä taloussuunnittelukaudella.

6. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden voimaantulo

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksyttävä kuntayhtymän tytäryhteisöjen yhtiökouksissa.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kuntayhtymän hallintosäännössä, konserniohjeessa sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.